

Programma
**Aan de slag met de
Omgevingswet**

Rapportage

Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) PI 34

April – juni 2025

Datum	September 2025
Status	2.2

Inhoudsopgave

<i>Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) PI 34</i>	1
<i>April – juni 2025</i>	1
Inhoudsopgave	1
Samenvatting	1
We testen hoe de totale DSO-keten het voor bevoegde gezagen doet	2
Aanpak IKT draait om risicogebaseerd testen	2
Signalen IKT	2
Onderverdeling testresultaten	2
Testresultaten gehele DSO-keten	3
Signalen IKT gehele DSO-keten	3
Testresultaten planketen	3
Testresultaten parallel-wijzigen-functie	3
Testresultaten toepasbareregulering- en vergunningenketen voldoende	4
Signalen IKT toepasbareregulering- en vergunningenketen	4
Cijfermatige onderbouwing bij de testen	5
Verdeling van de bevindingen	5
Inleiding	5
Positionering IKT	6
Leeswijzer van IKT-kwartaalrapportage	7
1 Kwalitatieve conclusies IKT	7
1.1 Introductie	8
1.2 Input voor de testen: risico's en nieuwe functionaliteiten	8
1.3 De werkvoorraad van PI34	9
1.4 Uitgevoerde testen PI34	10
1.5 Geteste content van PI34	10
1.6 Bevoegde gezagen die in PI34 hebben getest	10
1.7 Belangrijkste resultaten van PI34	10
2 Wat constateerde IKT kwantitatief?	13
2.1 Introductie – algemene trend of signaal	13
2.2 Bevindingen en wensen DSO-LV en DSO-decentraal	14
2.3 Bevindingen per deel-keten	14
2.4 Meldingen per prioriteit en urgentie	14
Bijlage 1 De DSO keten in 11 stappen	16
Bijlage 2 Werkvoorraad IKT PI34	17
Bijlage 3 Deelnemende organisaties IKT PI34	18

Samenvatting

In deze rapportage vindt u de resultaten van het Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) uit de periode van 21 april tot en met 13 juli 2025, die horen bij program increment 34 (PI34). Dat zijn de IKT-testperioden 76 tot en met 81. In deze samenvatting leest u de belangrijkste resultaten van IKT PI34 en de toelichting daarbij.

In het IKT-project komen alle functionaliteiten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) samen. We testen of alle onderdelen van de DSO-keten (lokale software én landelijke voorzieningen) in functionele zin het werk van de bevoegde gezagen voldoende ondersteunen.

We testen hoe de totale DSO-keten het voor bevoegde gezagen doet

Voor de IKT-testen maken we gebruik van realistische praktijksituaties (de zogenaamde casuïstiek) en de content (bijvoorbeeld juridische regels en toepasbare regels) van de bevoegde gezagen. Het IKT-team test hiermee of bevoegd gezagen met het DSO hun taken en verantwoordelijkheden onder de Omgevingswet kunnen uitoefenen. Deze 3 elementen - casuïstiek, content en werkprocessen - maken IKT-testen uniek binnen het DSO.

Het uitgangspunt is dat IKT test met werkende functionaliteiten en dat de focus ligt op hoe het DSO-werkproces past in de werkzaamheden van de gebruiker, zoals de planjurist, medewerkers van een bevoegd gezag en initiatiefnemers.

Aanpak IKT draait om risicogebaseerd testen

Het is onmogelijk om 'alles' te testen. Testen is bijna altijd gebaseerd op risico's: hoe groter het risico hoe meer moeite erin gestoken wordt, om de kans dat het risico optreedt zo klein mogelijk te maken. Dit geldt ook voor de DSO-keten. Het testen van de gehele DSO-keten met alle mogelijke content is niet haalbaar. Daarom heeft IKT gekozen voor een risicogebaseerde aanpak. Die risico's worden aangedragen vanuit het risicomanagement vanuit de Strategische Beheerorganisatie (SBO) en vanuit IKT zelf.

De belangrijkste risico's in IKT PI34 hadden betrekking op:

- De planketen, met een focus op het correct kunnen publiceren van een wijziging van een omgevingsdocument en het kunnen raadplegen in de landelijke voorzieningen.
- Het gebruik van nieuwe functionaliteiten in de planketen, zoals parallel wijzigen, ontwerp en renvooi, waarbij deze functies in de gehele keten werden getest (samenhang decentrale software en de landelijke voorzieningen).
- De toepasbareregelketen, waarbij specifieke aandacht is gegeven aan de werking van verschillende vraagtypen in vragenbomen.
- De vergunningketen met betrekking tot interbestuurlijk samenwerken.

Signalen IKT

Testbevindingen De testers krijgen naast de testresultaten nog meer waardevolle resultaten boven tafel:

- Kennis bij en gereedheid van een lokaal bevoegd gezag
- Juiste implementatie van de software bij een bevoegd gezag
- Performance van het DSO
- Gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket

IKT registreert deze bevindingen en zet ze door naar relevante partijen. U leest deze bevindingen onder het kopje 'signalen IKT'.

Onderverdeling testresultaten

De bevindingen van het testen van de DSO-keten hebben we uitgesplitst in 3 elementen:

- De hele DSO-keten
- De planketen
- De toepasbare regel- en vergunningketen

Testresultaten gehele DSO-keten

IKT PI34 bevestigt het beeld van eerdere IKT-fasen: de DSO-keten (zoals weergegeven in bijlage 1) werkte tijdens de testen voldoende, waardoor bevoegde gezagen hun taken kunnen uitvoeren. Goed om te weten: een deel van de bevoegde gezagen werkte tijdens IKT PI34 met de DSO-keten op basis van STOP, de nieuwe standaard. Terwijl andere bevoegde gezagen nog op de oude manier met TAM-IMRO wijzigingen in hun omgevingsplan doorvoerden. Bij die bevoegde gezagen ontbreekt namelijk de functionaliteit van parallel wijzigen in de plansoftware. Zij kunnen daardoor nog geen gebruik maken van de gehele DSO-keten. was.

Over het geheel gezien, concludeert team IKT dat er nog verbeteringen gewenst zijn in alle 3 de deelketens, en dan vooral in de planketen.

Signalen IKT gehele DSO-keten

IKT ziet dat bevoegde gezagen nog kunnen groeien in het gebruik van de nieuwe omgevingsdocumenten en bijbehorende toepasbare regels. Daarnaast geven bevoegde gezagen aan zich zorgen te maken over de gebruiksvriendelijkheid van het loket.

Testresultaten planketen

In PI33 lag de focus met name op het zelfstandig publiceren van wijzigingen in een omgevingsdocument vanuit de plansoftware van het bevoegd gezag. Daarbij is gekeken naar de vindbaarheid en de weergave van de wijzigingen en/of publicaties op Officiële Bekendmakingen en in DSO-landelijke voorziening (DSO-LV) Regels op de Kaart. Deze stappen zijn getest met zowel omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, omgevingsvisies als met programma's.

Testresultaten parallel-wijzigen-functie

Verder hebben gemeenten in PI34 specifiek getest met de parallel-wijzigen-functie. Hierbij werden de volgende bevindingen gedaan, in volgorde van de DSO-keten zoals afgebeeld en uitgelegd in bijlage 1:

Bij stap 1: Plansoftware bevoegd gezag met kleine stappen vooruit

De bevoegde gezagen constateren dat hun software in het tweede kwartaal kleine stappen vooruit heeft gezet. Tijdens IKT PI34 is ingezet op het publiceren van wijzigingen met diverse plansoftwarepakketten. Een bewuste focus, aangezien gemeenten met deze pakketten eind 2025 in staat moeten zijn om via de nieuwe standaard wijzigingen te publiceren.

Bij stap 3: Software voor publiceren wijziging laat te wensen over

In IKT PI34 is getest met de plansoftware van 4 leveranciers. Bij 2 van de 4 leveranciers verliepen de publicaties naar tevredenheid. De bevoegde gezagen merkten op dat de functionaliteiten in de basis voldoende werkten, en dat er nog aanvullende wensen waren.

Bij de andere 2 leveranciers werkte de software voor de bevoegde gezagen nog niet voldoende. Het ging om 2 aspecten:

1. Publicaties liepen vast en alleen met de hulp van de leverancier kwamen de bevoegde gezagen tot een geslaagde publicatie. Dat had verschillende redenen,

zoals issues met de lokale software of het niet zelf kunnen oplossen van validatiefouten.

2. De parallel wijzigen functie ontbreekt nog in deze software of is nog niet voldoende ontwikkeld. Aangezien de parallel-wijzigen-functie eind 2025 (met het uitfasen van TAM-IMRO) essentieel is om te kunnen werken volgens de nieuwe standaard (STOP), wordt hier in het implementatiespoor aandacht voor gevraagd.

Bij stap 4a: Storing LVBB verhinderde publicatie omgevingsdocumenten

Alle publicaties verschenen op Officiële bekendmakingen. Het issue uit PI33, dat publicaties niet op de site werden gevonden met de zoekfunctie, kwam niet meer voor.

Slechts 1 keer lukte het niet. Van 15 tot en met 21 mei ondervonden de bevoegde gezagen dat het door een storing bij de LVBB niet altijd lukte om omgevingsdocumenten te publiceren. Tijdens deze storing werd een ontwerp Omgevingsvisie van de provincie Limburg 2 keer in officiële bekendmakingen geregistreerd. Na deze periode was het wel weer mogelijk om te publiceren.

Bij stap 4b: Regels op de Kaart blijft verbeteren

De bevoegde gezagen concludeerden dat:

- De viewer in het algemeen voldoende werkt
- De viewer niet altijd intuïtief werkt
- Bevindingen uit elke IKT-fase leiden tot verbeteringen in de viewer

Testresultaten toepasbareregel- en vergunningenketen voldoende

Binnen de toepasbareregel- en vergunningenketen werden in de IKT-testen van PI34 geen technische beperkingen gevonden. Bevoegde gezagen hebben in IKT PI34 meerdere testen uitgevoerd met betrekking tot het importeren, maken en publiceren van toepasbare regels. Alle testen verliepen naar verwachting en tevredenheid.

In de vergunningenketen voerden de IKT bevoegde gezagen ook enkele testen uit waarbij aanvragen en meldingen werden gedaan en BOPA's werden gepubliceerd. De *happy flow* werkte hierbij naar behoren.

Bij een specifieke test hebben zowel een provincie als een waterschap de mogelijkheid getest om een aanvulling te doen op een al afgehandeld verzoek. Geconstateerd werd dat aanvullingen op een vergunningaanvraag die al is afgehandeld, gewoon kunnen worden ingediend. Dit werd door het bevoegd gezag als niet wenselijk bestempeld.

Signalen IKT toepasbareregel- en vergunningenketen

Net als in eerdere IKT-fasen werd geconstateerd dat:

1. Issues optreden als gevolg van: niet correct ingerichte software, niet altijd sluitende samenwerkingsafspraken en het ontbreken van kennis over de inrichting en werking van de lokale software. In technische zin werkt de software dan, maar in die gevallen is het nog niet een in de praktijk werkbare situatie.
2. De gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket nog steeds een zorgpunt is voor de bevoegde gezagen
3. Bevoegde gezagen starten met het ontdekken van de juridische en toepasbare regels en de samenhang tussen deze regels. IKT ziet dat dit veel tijd en oefening vraagt van de bevoegde gezagen.

Cijfermatige onderbouwing bij de testen

In IKT PI34 zijn in totaal 57 meldingen gedaan tijdens IKT-testsessies:

- 51 bevindingen in de PRE-productieomgeving
- 6 in de PRD-omgeving.

De bevindingen zijn doorgestuurd naar de betreffende behandelteams. Dit zijn de behandelteams van zowel de softwareleveranciers van de bevoegde gezagen als de behandelteams binnen de landelijke voorziening. Er waren dit kwartaal geen P1-meldingen (hoogste prioriteit).

Verdeling van de bevindingen

Verdeling bevindingen PI34 per keten:

- Planketen: 39 bevindingen
- Toepasbareregel-keten werden 2 bevindingen
- Vergunningenketen: 17 bevindingen

De meeste bevindingen komen uit de plan-keten, omdat daar het meest wordt getest.

Van de 51 bevindingen op de PRE-productieomgeving kunnen na analyse 30 worden toegekend aan de lokale software en 21 aan de landelijke voorziening. Op de productieomgeving waren alle 4 de bevindingen van toepassing op de landelijke voorziening en geen enkele op de decentrale leverancier. Aangezien het over het algemeen om een samenspel gaat tussen plansoftware, de content van het bevoegd gezag (bijvoorbeeld het omgevingsplan) en de landelijke voorziening, is het vaak lastig om te bepalen waar de 'fout' exact zat.

Inleiding

Voor u ligt de Rapportage Indringend Ketentesten (IKT). Deze rapportage bevat de resultaten vanuit het project Indringend Ketentesten (IKT) van zogenoemd program increment 33, waar we in dit document naar verwijzen als IKT PI34. Deze fase gaat over de testperioden 76 tot en met 81 en is uitgevoerd in de periode van 21 april tot en met 13 juli 2025.

Het IKT--project (Fase 1) is oorspronkelijk gestart in april 2022.

Positionering IKT

In het IKT-project komen alle functionaliteiten van het DSO samen en wordt in de praktijk getest of de gehele DSO-keten (lokale software en landelijke voorzieningen) in functionele zin uitvoerbaar is. Deze functionele uitvoerbaarheid tonen we aan door het DSO te testen op het kunnen ondersteunen van de werkprocessen van de bevoegde gezagen. De IKT-testen worden daarbij uitgevoerd met realistische casuïstiek en met de content (bijvoorbeeld juridische regels en toepasbare regels) van de bevoegde gezagen.

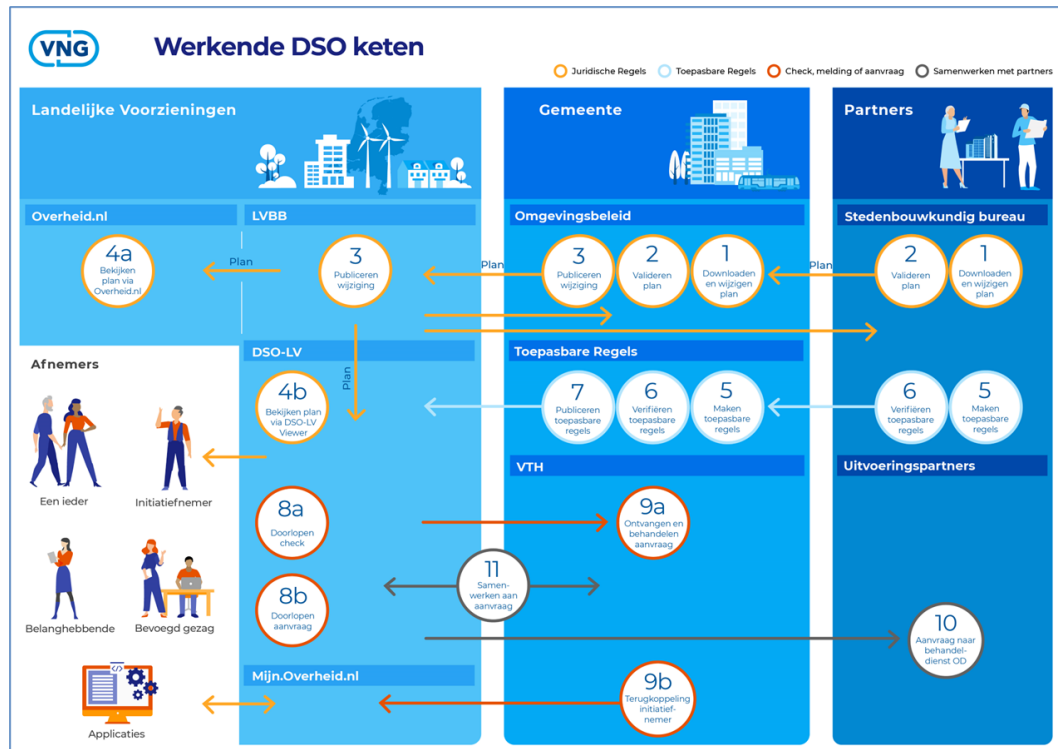
IKT test hiermee of bevoegde gezagen met het DSO hun taken en verantwoordelijkheden onder de Omgevingswet kunnen uitoefenen. Anders gezegd: ondersteunen de DSO-functionaliteiten de werkwijze in de DSO-keten en zijn aanwezige risico's in beeld en voorzien van mitigerende maatregelen? Mitigerende maatregelen zijn acties of ingrepen die worden genomen om de negatieve effecten te verminderen.

Testbevindingen die zeker relevant zijn, maar niet de focus van IKT zijn, zijn zaken als: kennis bij en gereedheid van een lokaal bevoegd gezag, juiste implementatie bij een bevoegd gezag, performance van het DSO, gebruikersvriendelijkheid van software-componenten. Dit zijn voorbeelden van zaken die ergens anders binnen het programma zijn belegd. Die bevindingen worden wel door het IKT-project geregistreerd en doorgezet naar relevante partijen, maar in deze rapportage (hoofdstuk 1) labelen we ze als 'bijvangst' van IKT.

In de volgende figuur zijn de door het DSO ondersteunde werkprocessen op het hoogste niveau van een gemeente weergegeven. Deze figuur is ook als vergrote weergave opgenomen in bijlage 1. Deze procesplaat is de leidraad voor de IKT-testen en daarmee voor alle bevoegde gezagen die deelnemen aan IKT: gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen.

Figuur 1. Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen

Zie Bijlage 1 voor een grotere weergave van deze figuur

Leeswijzer van IKT-kwartaalrapportage

Deze rapportage is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1 biedt een kwalitatieve duiding van de status van het DSO in de IKT-testen met aandacht voor de risico's van het testen, de uitvoering en de bevindingen.

In hoofdstuk 2 vindt u een kwantitatieve beschrijving van de testbevindingen van IKT PI34.

In de bijlagen is een nadere uitwerking opgenomen van:

- De DSO-keten in 11 stappen en daarmee de scope van IKT
- De werkvoorraad IKT PI34
- De deelnemende bevoegde gezagen en overige partijen van IKT PI34
- De figuren en tabellen die horen bij hoofdstuk 2, vanwege de webrichtlijnen voor digitale toegankelijkheid, in het bijzonder de (voor-) leesbaarheid van PDF-documenten.

1 Kwalitatieve conclusies IKT

1.1 Introductie

Dit hoofdstuk geeft een kwalitatieve duiding van de status van het DSO in de IKT-testen en is als volgt opgebouwd: gebaseerd op risico's en nieuwe functionaliteiten in het DSO (paragraaf 1.2) is een interbestuurlijke werkvoorraad voor IKT PI33 geformuleerd (1.3). Vanuit deze werkvoorraad zijn testen uitgevoerd (1.4) waarbij specifieke content (1.5) is gebruikt door de in deze fase deelnemende bevoegde gezagen (1.6). Dit heeft bij elkaar geleid tot bevindingen over de DSO-keten en de duiding die de werkgroep IKT hieraan geeft (1.7).

1.2 Input voor de testen: risico's en nieuwe functionaliteiten

De vermelde risico's zijn afkomstig uit de risicoregisters. Deze risico's zijn zowel ingebracht door het risicomanagement van de Strategische Beheerorganisatie, als door het project IKT zelf. Na bespreking en weging van deze risico's met de koepelvertegenwoordigers bij de voorbereiding van deze IKT-fase, zijn hierop de testdoelstellingen en de uit te voeren testen voor deze IKT-fase gebaseerd.

De volgende risico's vormden de basis voor de werkvoorraad van de IKT bevoegde gezagen tijdens IKT PI34. De risico's zijn op hoofdlijnen omschreven en voor de testen zijn ze in detail in te testen business scenario's uitgewerkt.

1.2.1 Risico's plan

De volgende risico's hebben betrekking op de functionaliteit plan:

Niet goed werkende plan-koppeling

Bevoegd gezag is door het (nog) niet goed werken van de plan-plan-koppeling niet in staat om plan-wijzigingen uit te besteden aan externe adviseurs waardoor de voortgang van het werk in gevaar komt (specifiek voor gemeenten). Hierbij gaat het om het niet gereed zijn van functionaliteit in de (STOP) planketen. Het gaat daarmee om een risico dat niet te testen is, omdat de te testen functionaliteit ontbreekt. Tijdens PI33 bleek dit ook het geval, de functionaliteit voor plan-plan uitwisseling was niet (volledig) beschikbaar. Toch zijn er wel alternatieve methoden beschikbaar, waardoor het risico verminderd wordt.

Wijziging bekendmaken lukt niet

Bevoegd gezag kan in de plansoftware niet de gewenste wijziging doorvoeren in het (STOP-TPOD) omgevingsdocument waardoor het bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd. Het gaat hier om de gewenste wijziging in de breedste zin van het woord: van alle inhoudsvarianties in het omgevingsdocument tot het toevoegen en wijzigen van geometrieën.

Gelijktijdig meerdere wijzigingsbesluiten voorbereiden lukt niet

Bevoegd gezag is niet in staat om gelijktijdig meerdere wijzigingsbesluiten voor te bereiden waardoor het werkproces vertraging oploopt (specifiek voor gemeenten).

Wijzigingen publiceren lukt niet met plansoftware

Bevoegd gezag kan met de plansoftware geen wijzigen publiceren, waardoor bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd. Hieronder verstaan we publicaties van alle soorten wijzigingen zowel in de tekst als in de geometrieën.

Wijzigingsbesluit wordt niet verwerkt door LVBB

Een wijzigingsbesluit wordt niet verwerkt door de LVBB, waardoor bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd.

Onjuiste weergave van wijziging in Officiële bekendmakingen

Officiële bekendmakingen geeft de wijziging zoals gemaakt door het bevoegd gezag niet juist weer, waardoor inwoners en bedrijven niet correct worden geïnformeerd.

Onjuiste weergave wijziging in Regels op de kaart

DSO-LV viewer Regels op de kaart (document gerichte viewer) verbeeldt de wijziging zoals gemaakt door het bevoegd gezag niet juist waardoor inwoners en bedrijven niet correct worden geïnformeerd.

1.1.3 Risico Toepasbare regels

Specifieke toepasbare regels maken lukt niet

Het bevoegd gezag is niet in staat om specifieke toepasbare regels (TR) te maken, waardoor de dienstverlening aan inwoners en bedrijven van minder niveau is dan gewenst.

Onjuiste aanvraag door moeite met Vergunningcheck

De initiatiefnemer is niet in staat om een vergunningcheck en aanvraagformulier correct te doorlopen, waardoor een onjuiste aanvraag wordt ingediend.

Ontbrekende vragenbomen bij locatie

De initiatiefnemer krijgt niet alle vragenbomen te zien die relevant zijn voor een locatie en waardoor de conclusie niet compleet is een aanvraag mogelijk niet wordt ingediend.

1.1.4 Risico Vergunning

Bevoegd gezag kan aanvraag niet ontvangen en in behandeling nemen

Het bevoegd gezag is niet in staat om een aanvraag (correct) te ontvangen en in behandeling te nemen waardoor het werkproces vertraging oploopt en inwoners en bedrijven niet het dienstverleningsniveau krijgen dat ze verwachten. Niet alle informatie is beschikbaar en dit is ook niet bekend, waardoor het risico ontstaat dat een vergunningverlener een vergunning niet juist afhandelt.

1.1.5 Risico Samenwerkfunctionaliteit

Samenwerkfunctionaliteit biedt niet de vereiste functionaliteiten

De samenwerkvoorziening biedt niet de vereiste functionaliteiten, waardoor de samenwerking tussen bevoegde gezagen niet of minder goed loopt, waarmee het werkproces vertraging oploopt.

1.3 De werkvoorraad van PI34

Op basis van bovengenoemde risico's hebben de bevoegde gezagen in deze IKT-fase vooral ingezet op het verder testen van de plan- en TR-keten. Waarbij iedere testweek verschillende soorten wijzigingen in omgevingsprogramma's, omgevingsplannen, checks en aanvraagformulieren zijn gepubliceerd om de eerdergenoemde risico's te testen. De focus lag in deze fase op de planketen, waarin vernieuwde functionaliteiten zijn getest zoals parallel wijzigen, de Pons, plan-plan uitwisseling en de DSO-LV viewer (document gerichte viewer). Er is ook inhoudelijk getest met de publicatie van grote geometrieën en grote hoeveelheden geometrieën. Voor de precieze werkvoorraad verwijzen we u naar bijlage 2.

1.4 Uitgevoerde testen PI34

Op basis van de werkvoorraad zijn tijdens deze IKT-fase in totaal 73 businessscenario's uitgevoerd, waarvan 65 nieuwe business scenario's. We hebben 8 eerdere IKT-testgevallen opnieuw getest. In elk IKT-business scenario worden daarbij één of meer processtappen doorlopen. En per testcasus zijn één of meerdere business scenario's uitgevoerd.

Aantal uitgevoerde business scenario's per keten in PI33:

- 80 keer planketen
- 8 keer toepasbare regelketen
- 17 keer vergunningenketen

De interbestuurlijke planketen en de gehele DSO-keten kwamen deze testfase niet aan bod.

1.5 Geteste content van PI34

De bevoegde gezagen hebben deze fase met de volgende content getest:

- Kennisgevingen
- Wijzigingen van omgevingsplan (ontwerpen en definitief)
- Omgevingsvisie (ontwerp en definitief)
- Omgevingsprogramma (ontwerp en definitief)
- Omgevingsverordening
- Voorbereidingsbesluiten
- TAM-IMRO
- Conclusies met verschillende vraagtypen
- Indieningsvereisten met verschillende vraagtypen
- STAM 5.0 (Verken uw idee)
- [Gerelateerde verzoeken](#)

1.6 Bevoegde gezagen die in PI34 hebben getest

Met de software van al deze bevoegde gezagen hebben we een deel van de DSO-keten getest. In PI34 hebben we met 15 gemeenten, 7 waterschappen en 2 provincies getest. In bijlage 3 leest u welke.

Voor gemeenten geldt dat ze ervoor zorgen dat in ieder geval getest is met de software van leveranciers met een marktaandeel van meer dan 8 gemeenten of omgevingsdiensten. IKT houdt daarbij rekening met de grootte van gemeenten en de spreiding over het land.

1.7 Belangrijkste resultaten van PI34

Tijdens de IKT-testen werden door de bevoegde gezagen verschillende bevindingen gedaan. In deze paragraaf rapporteren we de belangrijkste resultaten in de volgorde van de DSO-keten zoals weergegeven in figuur 1.

1.7.1 Planketen (stappen 1 tot en met 4b) RESULTAAT?

In PI34 lag de focus met name op het zelfstandig publiceren van wijzigingen in een omgevingsdocument. Hierbij stonden de stappen van het publiceren van een ontwerp, het doorzetten ervan naar definitief en het doen van een kennisgeving steeds centraal. Vervolgens is er gekeken naar de vindbaarheid en weergave van de wijzigingen/publicaties op Officiële Bekendmakingen en in DSO-LV Regels op de Kaart. Deze stappen zijn getest met zowel omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, omgevingsvisies en omgevingsprogramma's. Verder hebben gemeenten in PI34 getest met parallel wijzigen, Tonen aan de Raad en het regelingsgebied. Hierbij werden de volgende bevindingen gedaan:

1.7.1.1 Zelfstandig kunnen publiceren van wijzigingen

Tijdens PI34 zijn er 19 pogingen tot publicatie gedaan van en/of wijzigingen van omgevingsplannen, omgevingsvisies, omgevingsprogramma's en kennisgevingen op de pre-omgeving. Dit is door 6 verschillende gemeenten getest en met 4 verschillende softwarepakketten. In 6 gevallen was de gemeente in staat om zelfstandig te publiceren zonder tussenkomst van de softwareleverancier. In 13 gevallen mislukte de validatie en publicatie of was er hulp nodig van de softwareleverancier om fouten in de validatie en publicatie op te lossen.

Redenen voor het niet zelfstandig kunnen publiceren liepen uiteen. In 6 gevallen traden er tijdens de validatie foutmeldingen op, waardoor de gemeente niet kon publiceren. In 5 gevallen traden er fouten op in het publicatieproces, waardoor de publicatie mislukte ofwel in bleef hangen. In één geval bleef de publicatie hangen in de validatie, waardoor de gemeente het validatie- en publicatieproces niet kon vervolgen. En in één geval is de publicatie niet gelukt, omdat het aanleverbericht vanuit de plansoftware niet bij de LVBB aankwam.

Tijdens een storing van 15 tot en met 21 mei bij de LVBB konden meerdere provincies geen omgevingsdocumenten publiceren. Na het oplossen van de storing bleek dat het ontwerp van de Omgevingsvisie van de provincie Limburg 2 keer in officiële bekendmakingen was geregistreerd.

In PI34 waren er 3 gemeenten met 2 verschillende softwarepakketten die door de net genoemde redenen veel moeite hadden om tot een succesvolle publicatie te komen.

Positief om te vermelden is dat (net als in PI33) er tijdens de IKT-testen geen publicaties van gemeenten zijn vastgelopen in de LVBB.

1.7.1.2 Parallel wijzigen

In PI34 hebben 4 gemeenten met 2 verschillende softwarepakketten getest met de parallel-wijzigen-functie. Eén gemeente liep tijdens het parallel wijzigen in een testsessie aan tegen een foutmelding in de plansoftware, waardoor de gemeente niet verder kon. Verder zijn er door de andere gemeenten vooral bevindingen opgedaan met betrekking tot gebruiksvriendelijkheid van de software. Positief punt is dat veel van de bevindingen ook binnen IKT door de gemeente met de softwareleverancier zijn besproken, wat door zowel de gemeenten en leveranciers als nuttig werd ervaren.

1.7.1.3 Tonen aan de Raad levert geen bevindingen op

Eén gemeente heeft getest met Tonen aan de Raad (de Raadviewer) die nieuw is opgeleverd in de betreffende plansoftware in dit PI. Tijdens deze test is de functionaliteit met elkaar bekeken en op een aantal punten getest, zonder bevindingen.

1.7.1.4 Regelingsgebied DUIDING

Eén gemeente heeft in 2 rondes getest met het instellen van het regelingsgebied. Dit is gedaan in 2 ontwerp-omgevingsprogramma's. In één omgevingsprogramma heeft de gemeente als regelingsgebied het volledige ambtsgebied gekozen en in het andere omgevingsprogramma een deel van het ambtsgebied gekozen als regelingsgebied. Naar de verwachting van de gemeente werd alleen het ontwerp-omgevingsprogramma waarbij het hele ambtsgebied als regelingsgebied was ingesteld, succesvol gepubliceerd en zichtbaar in Regels op de Kaart.

1.7.1.5 Overige bevindingen in de plansoftware

Door 4 gemeenten met 3 verschillende softwarepakketten zijn in 6 testen overige bevindingen opgedaan in de plansoftware die gerelateerd zijn aan de functionaliteit en gebruiksvriendelijkheid van de plansoftware.

Eén gemeente constateerde dat pdf-bestanden niet in de planviewer in de software werden weergegeven en daardoor niet geopend konden worden.

De tweede gemeente deed bevindingen op met betrekking tot het wijzigingenoverzicht waarbij de gebruiker die had gemuteerd als onbekend werd aangeduid. Deze gemeente heeft naar aanleiding van een testsessie ook de wens geuit richting de leverancier om binnen de plansoftware een overzicht te kunnen zien van de gebruikte kenmerken/annotaties met daarbij het artikel en/of lid waarin deze is opgenomen.

De derde gemeente constateerde dat na het aanklikken van de button om een bestaande regeling te wijzigen, het betreffende omgevingsdocument niet in de lijst stond.

De vierde gemeente deed een bevinding op dat het ambtsgebied niet automatisch werd meegegeven bij de publicatie van een omgevingsvisie, waardoor het ambtsgebied als locatie ontbrak bij de publicatie in Regels op de Kaart.

1.7.1.6 DSO-LV Regels op de Kaart en Officiële Bekendmakingen

Op basis van de uitgevoerde testen van de gemeenten, kan gesteld worden dat Regels op de Kaart en Officiële Bekendmakingen over het algemeen voldoende werkt. Er waren bij het bekijken van publicaties geen blokkerende bevindingen te melden. Wel is er een bevinding opgedaan waarbij divisieteksten in een ontwerp omgevingsvisie ook getoond werden als er buiten de bijbehorende geannoteerde locatie in de kaart werd geprikt. Verder zijn er een paar wensen/vragen met betrekking tot de gebruiksvriendelijkheid opgedaan en geregistreerd.

1.7.2 Signalen IKT plan-keten

2 gemeenten hebben expliciet aangegeven dat zij naar aanleiding van de IKT-testen kritischer zijn gaan kijken naar de structuur van hun casco omgevingsplan en nadenken over hoe zij dat kunnen herstructureren en verbeteren.

1.7.3 Toepasbare regels keten (stappen 5 tot en met 7) DUIDING RESULTAAT

In PI34 hebben 8 gemeenten met 2 verschillende softwarepakketten testen uitgevoerd in de Toepasbare regels keten. Hierbij is getest met het importeren en aanleveren van toepasbare regels, met geo-vragen, herbruikbare vragen, het bouwformulier en de registerbevraging.

3 gemeenten met hetzelfde softwarepakket hebben getest met het importeren van toepasbare regels. Het importeren is gedaan vanuit de RTR, de plansoftware en via een XML en was in alle gevallen succesvol. Hier zijn geen bevindingen opgedaan.

5 gemeenten met 2 verschillende softwarepakketten hebben getest met het aanleveren toepasbare regels. Dit ging goed in alle testen en hier zijn geen bevindingen opgedaan.

2 gemeenten hebben getest met geo-vragen. Eén gemeente heeft geprobeerd om een geo-vraag te maken met een niet-geannoteerde locatie uit het omgevingsplan. Hoewel dit is gelukt, moesten de toepasbare regels hiervoor wel in 2 stappen (en dus 2 keer) aangeleverd worden. De gemeente vroeg zich hierbij af of dit niet makkelijker zou moeten kunnen. Een andere gemeente heeft in een interbestuurlijke test samen met provincie en waterschap gekeken naar de werking van geo-vragen in het Omgevingsloket en heeft o.a. geconstateerd dat veel geo-vragen met 'deels' beantwoord worden, waardoor de gebruiker direct als uitkomst krijgt dat ze contact moeten opnemen met de het bevoegd gezag. Dit werd niet als wenselijk ervaren gelet ook op de drukte bij het Klantcontactcentrum. Dit is bij IPLO onder de aandacht gebracht.

Verder heeft 1 gemeente in een IKT testronde aandacht besteed aan de werking van herbruikbare vragen en een aantal wensen besproken met de softwareleverancier.

Eén gemeente heeft tijdens een test het bouwformulier bekeken in de TR-software en in het Omgevingsloket. Er zijn een aantal wijzigingen in het formulier aangebracht, maar de gemeente heeft deze wijzigingen nog niet aangeleverd.

De nieuwe functionaliteit registerbevraging is door 1 gemeente getest in de TR-software en het Omgevingsloket. Met een registerbevraging kan er een API bevestigd worden waarna de opgehaalde informatie in de vergunningcheck gebruikt kan worden. Op dit moment is er vanuit het DSO 1 API beschikbaar om registerbevraging mee uit te voeren, namelijk de BAG API. Het is gelukt om de gebruiksoppervlakte van een pand op te halen en deze te gebruiken in een vraag. In het Omgevingsloket werd deze vraag dan automatisch beantwoord. Het is mogelijk om de vraag wel of niet in het Omgevingsloket aan de initiatiefnemer te laten zien. Dit werkte ook goed. Het was niet gelukt om andere attributen uit de BAG API op te halen.

Ook in dit PI werd duidelijk dat de testen in de TR keten door de gemeenten als nuttig worden ervaren omdat het hen helpt kritischer na te denken over een logische opbouw van de functionele structuur en de vragenbomen.

Door 1 waterschap is gekeken hoe de werking van het DSO is daar waar er een overlap in werkingsgebied is met een ander waterschap. Het blijkt dat je op die plek een melding krijgt dat je niet verder kunt.

1.7.4 Vergunningketen (stappen 8 tot en met 11) DUIDING UITSLAG

In PI34 is de VTH-keten getest door gemeenten 2 gemeenten aan de hand van een BOPA. 2 gemeenten met hetzelfde softwarepakket hebben succesvol een BOPA gepubliceerd naar overheid.nl vanuit de VTH-software. Maar in één geval werd deze BOPA door een configuratiefout in de VTH-software vanuit de pre-omgeving van de software naar de productieomgeving van overheid.nl gepubliceerd.

In PI34 heeft hebben zowel een provincie als waterschap de mogelijkheid getest om een aanvulling te doen op een al afgehandeld verzoek. Tijdens de testen is geconstateerd dat aanvullingen op een vergunningaanvraag die al is afgehandeld, gewoon kunnen worden ingediend. Dit werd door het bevoegd gezag als niet wenselijk bestempeld.

2 Wat constateerde IKT kwantitatief?

2.1 Introductie – algemene trend of signaal

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de aard van de bevindingen: welk bevoegd gezag deed een bevinding in welk deel van de keten met welke prioriteit in welke omgeving? Bevindingen worden teruggelegd en opgevolgd bij de DSO-ontwikkelteams en bij de softwareleveranciers, vaak via de betrokken bevoegde gezagen.

De uitkomsten of bevindingen hebben betrekking op de werking van de gerealiseerde software. Met wens bedoelen we de aanvullend gewenste functionaliteiten op software en een vraag heeft betrekking op een onduidelijkheid over de werking van de functionaliteit.

Van groot belang zijn ook de prioriteiten die in het IKT-proces worden toegekend aan de bevindingen en wensen. Deze bepalen de 'ernst' en daarmee de gewenste prioriteit waarmee opvolging wordt gegeven door de oplosteams aan de bevindingen en wensen. Voor een toelichting op de prioriteiten zie paragraaf 2.4.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 test IKT niet alleen in de pre-productieomgeving. De bevoegde gezagen vragen ook om mee te kijken bij het gedrag van het DSO in de productie-omgeving. Op basis van het waargenomen gedrag in de productie-omgeving worden door het IKT ook meldingen geregistreerd.

Vanwege de leesbaarheid en de toegankelijkheidseisen zijn alle opgenomen figuren en de bijbehorende gegevens in dit hoofdstuk in een grotere weergave en een bijbehorende data-tabel, opgenomen in bijlage 3.

2.2 Bevindingen en wensen DSO-LV en DSO-decentraal

Met de IKT-testen wordt de uitvoerbaarheid van businessprocessen vastgesteld. Het DSO bestaat uit de DSO-LV, de LVBB en een decentraal gedeelte dat door de afzonderlijke bevoegde gezagen en de door hun gecontracteerde softwareleveranciers wordt ingevuld (DSO-decentraal).

In totaal zijn in PI34 57 meldingen geregistreerd. Het gaat om 51 meldingen in de pre-productie omgeving, waarvan 48 bevindingen en 3 wensen. Daarnaast zijn er 6 meldingen in de productie-omgeving, waarvan 5 bevindingen en 1 wens.

Bevindingen worden geconstateerd in een bepaalde stap in de DSO-keten. Het kan in praktijk voorkomen dat de bevinding in één deel van de keten wordt gedaan, terwijl de oorzaak van de bevinding ergens anders in het stelsel ligt. Nadat de oplosteams (operationele beheerorganisatie (OBO) of externe leveranciers) de bevinding hebben geanalyseerd, is met zekerheid vast te stellen waar de oorsprong van die bevinding lag.

In de volgende tabel ziet u de verdeling op basis van de plek waar de bevinding initieel werd geconstateerd.

	Totaal	DSO-decentraal	DSO-LV
Bevindingen PRE	94	53	41
Bevindingen PRD	11	3	8

Tabel: bevindingen per omgeving per DSO-onderdeel (decentraal en landelijke voorziening)

2.3 Bevindingen per deel-keten

De meeste bevindingen tijdens IKT PI34 werden gedaan in de planketen namelijk 80. In de toepasbareregel-keten werden 8 bevindingen gedaan. In de vergunningenketen betrof het 17 bevindingen. Het grote aandeel bevindingen in de planketen kan verklaard worden door de focus van deze IKT-fase: het grootste deel van de testen werd in de planketen uitgevoerd.

	Plan-keten	TR-keten	Vergunningenketen
Bevindingen	80	8	17

Tabel: bevindingen per deelketen

2.4 Meldingen per prioriteit en urgentie

Binnen IKT kunnen 4 prioriteiten worden toegekend aan een bevinding:

- Prioriteit 1: een onderdeel van de gehele keten werkt niet, waardoor de dienstverlening naar alle gezagen (of een specifieke groep) niet werkt.
- Prioriteit 2: alle onderdelen van de gehele keten werken, maar één, of een kleine groep gezagen ondervindt een belemmerende/blokkerende verstoring ten aanzien van de functionaliteit.

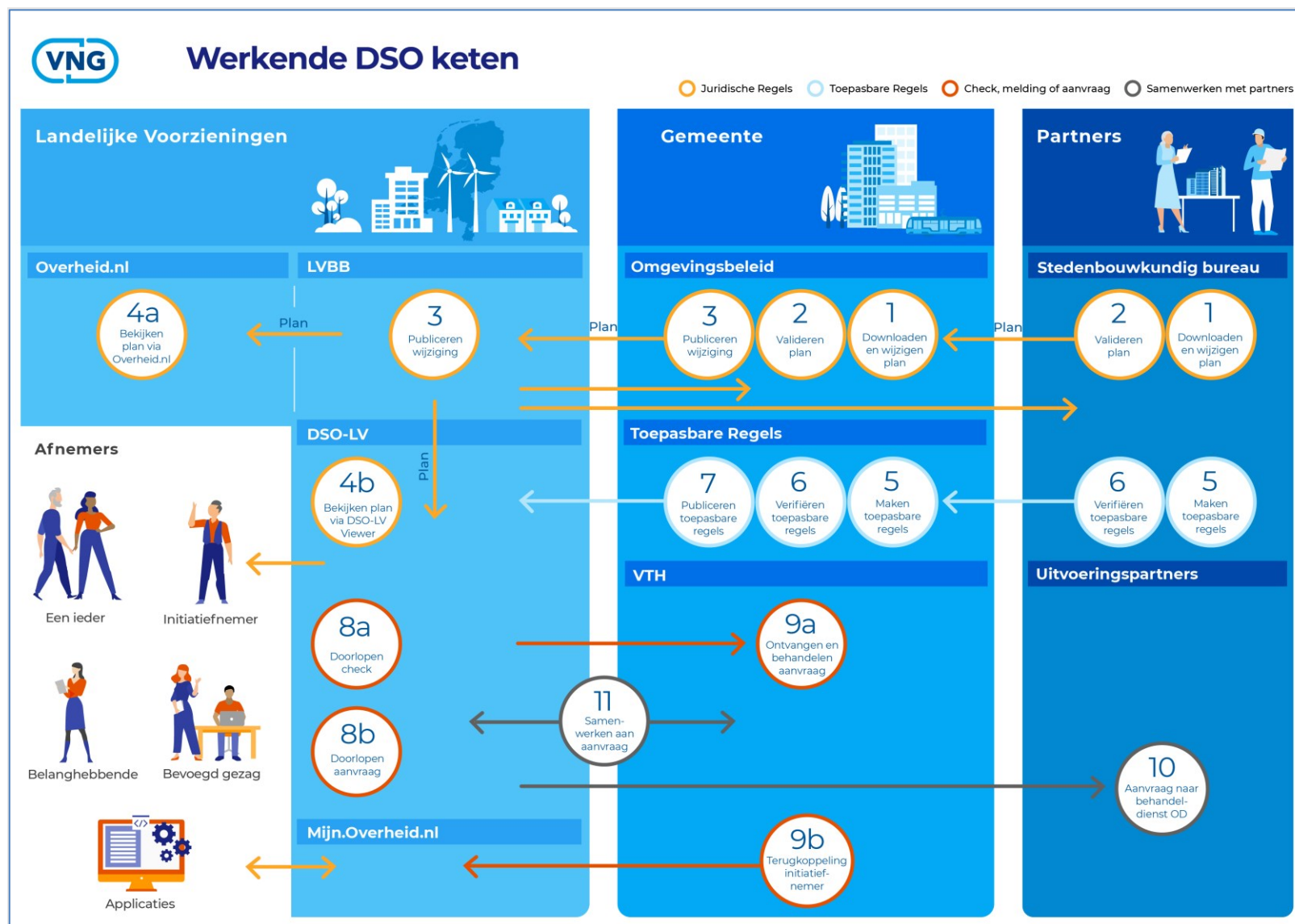
- Prioriteit 3: er is een bevinding geconstateerd, maar de gebruiker kan functioneel wel verder (er is bijvoorbeeld een *workaround* beschikbaar, of een stap kan worden overgeslagen)
- Prioriteit 4: er is geen belemmerende bevinding geconstateerd en de testuitvoering kan vervolgd worden.

2.4.1 Geen bevindingen met P1 prioriteit

Er zijn in PI34 geen bevindingen geconstateerd met prioriteit 1; alle bevindingen hebben een prioriteit 2 of lager.

Zo'n 40% van de meldingen (21 – alle bevindingen) heeft een hoge urgentie gekregen. Met een gemiddelde urgentie hebben we 2 bevindingen en 3 wensen geconstateerd, en met een lage urgentie 30 bevindingen en 1 wens.

Bijlage 1 De DSO keten in 11 stappen

Figuur 1. Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen

Verklarende tekst bij figuur 1: Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen

De figuur in bijlage 1 geeft de DSO-keten weer beschreven in 11 stappen

Een werkende DSO-keten is te realiseren met het VNG DSO-keten stappenplan. Op deze pagina staan de stappen beknopt beschreven. Op de website van de VNG vindt u [het volledige stappenplan en de handleiding](#) als pdf-bestand.

Juridische regels in het omgevingsplan

1. Downloaden, maken en wijzigen van een omgevingsplan. In deze stap schrijft of bewerkt u, in de plansoftware, de juridische regels die benodigd zijn in het omgevingsplan. Hier voegt de gemeente ook kenmerken en locaties toe aan de tekst. Deze kenmerken en locaties geven de initiatiefnemer handvatten om te oriënteren, checken en eventueel iets aan te vragen in het DSO-loket.
2. Valideren van het plan of wijziging van het plan. Om het omgevingsplan succesvol in het DSO te krijgen moeten de tekst, kenmerken en locaties aan standaarden voldoen. Als het plan hieraan voldoet kan het succesvol worden gepubliceerd.
3. Publiceren van het plan of wijziging van het plan. Het plan voldoet aan de standaarden en voorwaarden die gesteld zijn in het DSO en kan nu worden gepubliceerd.
4. Bekijken van plan via:
 - a. Overheid.nl - om toegang te krijgen tot deze omgeving geven we verderop in het document een toelichting in Hoofdstuk 4. Bij vragen, neem contact op met omgevingswet@vng.nl
 - b. DSO-LV Viewer (Regels op de Kaart)

Toepasbare regels

5. Maken toepasbare regels. In deze stap maakt de gemeente, op basis van de activiteiten uit het omgevingsplan, vragenbomen voor de checks en aanvraagformulieren voor een vergunning en/of melding.
6. Verifiëren toepasbare regels. De gemaakte checks en formulieren moeten voldoen aan de standaarden van het DSO. In deze stap valideert u de toepasbare regels.
7. Publiceren toepasbare regels. Na een succesvolle validatie worden de toepasbare regels gepubliceerd en zijn ze terug te zien in de DSO-LV Viewer en de functionele structuur van het [Register Toepasbare Regels \(RTR\)](#).

Check, melding of aanvraag

8. Doorlopen check en aanvraag:
 - a. Vergunningscheck. De initiatiefnemer doorloopt een aantal vragen om erachter te komen of een vergunning of melding vereist is.
 - b. Aanvraag. In deze stap doorloopt een initiatiefnemer een aanvraagformulier voor een vergunning of melding.
9. Ontvangen en behandelen aanvraag/melding:
 - a. Ontvangen en behandelen. De aanvraag komt binnen in het VTH-systeem van de gemeente en deze kunnen vervolgens bekeken en beoordeeld worden.
 - b. Terugkoppeling initiatiefnemer. De gemeente kan in deze stap de initiatiefnemer vragen om aanvullende informatie om tot een goede beoordeling te komen. Daarnaast koppelt de gemeente de uiteindelijke beoordeling terug.

Samenwerken met partners

10. Aanvraag naar andere behandeldienst. In deze stap kan de gemeente aangeven of een aanvraag direct bij een omgevingsdienst moet belanden.
11. Samenwerken aan aanvraag met partners. De mogelijkheid om samen met ketenpartners zoals omgevingsdiensten, veiligheidsregio's etc. te werken aan een aanvraag.

Bijlage 2 Werkvoorraad IKT PI34

Tijdens IKT PI34 bestond de werkvoorraad uit de volgende items die in diverse business scenario's zijn getest:

- Publiceren van wijzigingsbesluiten vanuit lokale software in relatie tot DSO-LV
- Publiceren van grotere geometrieën
- Publiceren van grotere hoeveelheden geometrieën
- Inhoudsvarianties van het omgevingsplan
- Muteren van omgevingsplannen via basismutaties
- Muteren van omgevingsverordeningen via basismutaties
- Functionaliteit voor het publiceren van omgevingsnormen en omgevingswaarden
- Functionaliteit voor parallel wijzigen
- Functionaliteit voor Tonen aan de Raad (raadsvviewer)
- Het gebruik van ambtsgebied en regelingsgebied in een Programma
- Het aanvragen van een BOPA
- Het publiceren van een BOPA
- Nieuwe functionaliteit in DSO-LV viewer (document gerichte viewer) aan de hand van specifieke content (ontwerp en definitieve wijzigingen in omgevingsplan en omgevingsvisie)
- Maken en beheren van checks en aanvraagformulieren
- Registerbevraging in de TR-software en het Omgevingsloket
- Geo-vragen in vergunningchecks Het intrekken van een regeling
- Herbruikbare vragen in de toepasbare regels
- Wijzigen van het bouwformulier in de TR-software
- Importeren van toepasbare regels
- Complexere casuïstiek bij VTH
- Het testen van de inrichting van het zaakstelsel (waterschap specifiek)
- Het gezamenlijk testen van grensoverschrijdende situaties bij aanvragen (waterschap specifiek)

Bijlage 3 Deelnemende organisaties IKT PI34

U ziet op deze pagina welke organisaties dit kwartaal hebben getest. Per bevoegd gezag leest u wat we getest hebben.

Deelnemende gemeenten:

1. Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel – planketen en vergunningenketen
2. Albrandswaard - planketen en toepasbare regels
3. Bodegraven-Reeuwijk - planketen
4. Dijk en Waard – planketen
5. Elburg - planketen
6. Leiden – vergunningenketen
7. Pijnacker-Nootdorp - planketen en toepasbare regels
8. Purmerend – planketen
9. Roosendaal - toepasbare regels en planketen
10. Rotterdam - planketen en toepasbare regels
11. Steenwijkerland - planketen en toepasbare regels
12. Utrecht - planketen
13. Valkenburg aan de Geul – toepasbare regels
14. Veldhoven – planketen
15. Woerden – toepasbare regels en planketen

Deelnemende waterschappen:

1. Vechtstromen, Overijssel, Rijssen-Holten – toepasbare regels
2. Waterschap Limburg - vergunningenketen
3. Waterschap Vechtstromen - vergunningenketen
4. Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard – vergunningenketen
5. Waterschap Hunze en Aa's – vergunningenketen
6. Waterschap Noorderzijlvest – vergunningenketen
7. Waterschap Vallei en Veluwe - vergunningenketen

Deelnemende provincies:

16. Provincie Limburg – vergunningenketen
17. Provincie Zuid-Holland – vergunningenketen

